

САНА

Чурапчы
улуунун хаһыата

ОЛОХ

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮГҮН ТАХСА

№ 138 (8733)

СУБУОТА

2001 сыл

Сэтинньи

24 күнэ

Улууспут дьаһалтатын баһылыгар Алексей Алексеевич ШАДРИНГА Саха Республикатын Бочуоттаах гражданинын аата илгэрлиинэ

ЭҔЭРДЭЛИИБИТ!

Убаастыыр-ытыктыр, кизэн туттар салайааччыбыт, аҕа баһылыкпыт Алексей Алексеевич ШАДРИН!

Эн өр сыллар усталарыгар норуот хаһаайыстыбатын араас салааларыгар салайааччы быһыытынан улуус, республика социальнай-экономическай сайдыыларыгар киллэрбит улахан кылаатың үрдүктүк сыаналанан САХА РЕСПУБЛИКАТЫН БОЧУОТТААХ ГРАЖДАНИНЫН үрдүк аата илгэрлибитинэн итиитик, истинник эҕэрдэлиибит!

Күндү Алексей Алексеевич! Зийэхэ өр сылларга дьонуң-сэргэң туһугар чэгиэнник-чэбдиктик, үөрэ-көтө олоһорго, үлэбэр сапаттан-саҥа ситиһиһи, доһу-соргуну баҕарабыт.

Улуус Мунньаҕа,
улуус дьаһалтата.

биһиги республикабыт бөһөргүүр тускуллаах", — диир.

Сэтинньи 15 күнүгэр улуус дьаһалтатын дьэтин актовай саалатыгар базовай хаһаайыстыбалар салайааччылары муһунулар. Кэпсэтинин улуус баһылыга А.А. Шадрин, тыа хаһаайыстыбатын управленийтын начальнига К.Ф. Оконешиников уонна бу управление специалиһа М.Н. Макарова сүрүннээн ыытылар.

Мунньаҕы А.А.Шадрин аста. Кини этинтин сүннэс манньа:

— Совхозтар рынокка сатаан кирибэтэхтэрин, тэрээһинэ суох ыһыллыларын түмүгэр 1996 сыллаахха элбэх ынах сүөһүнү сүтэрдик. Ити сылларга Кытаанах, Болтоно, Одулуун нэһиликтэригэр сүөһү ахсаана лаппа аччаата, улууска 13,700 сылгы барыттан 8500 хаалбыта. Ор-

кириэхтээх, кини баарын тухары тыа хаһаайыстыбата баар. Мантан ыла сана фермерскэй хаһаайыстыбаларга тахсыы эрэйиллэр. Быйыл улууска 7500 ныйра, 3000 сибиинньэ оҕото баар буолла, 450 тонна табаарынай көрүҥнээх эт оҥоһулунна. Урут манньа ситиһин суоҕа. Билигин сүрүн боппуруспут искусствонай сэмэлээһинигэ сытар. Аммалар, Таатталар быйыл төрүүктэн мэллээн олоһолор. Биһиги эмиз сүөһүбүтүн сатаан көрбөлүүт. Аны оттообут олутун ардыгар эрдэ, соробор сиктээх эрдэбинэ хомуйабыт.

Бурдукка, хортуппуйга 5 сыллаах былааннаахпыт. Таатта үрэх сүннүгэр олорор бөһүөлктэргэ водопроводу киллэрбэтэхтэ, маннай Хайахсыттан сабалар. Окуруот аһыгар харчыны оҥордохтунна та-

МТЗ, 2 кыра трактор, 7 комбайн сүрүн үлэлэрин быһаараллар. Быйыл биһир гектартан 10-11 центнер бурдук хомуйдулар. Сүрүн дохуоттарын ааспыт сылга бурдуктан ылбыттара. Бу хаһаайыстыба 90-тан тахса сүөһүлээх, 50-ча сылгылаах, 30-ча сибиинньэлээх. Былырын сыллааҕы оҥорон таһаарыылара 2 мөл. солк. тэннэспитэ.

Мунньах кэпсэтингэ киирэр. Дьон кинини сэргэхситэр, солун өрүттэри эгитилэр. Тыа хаһаайыстыбатын управленийтын начальнига К.Ф. Оконешиников:

— Улууска тыа хаһаайыстыбатын бороууксуйатын переработкалааһын сайынна диир этэр кыахтаахпыт. Хаһаайыстыбаларга уонна коллективнай предприятиеларга колбоон 33 мөл. солк. кредит бэрилиннэ. "Туймаада" ГУП ФАПК нөҕүө элбэх сибиинньэ оҕото, хаас, кус атыланна. Быйыл улууска тирэх хаһаайыстыбалары тэрийи үлэтэ салгыы барда. Маньаха кредиттэри түгэти хаһаайыстыбаларга үрдүктэн буолбаха, кинилэр исуруктарын, механизмдарын, бизнес-былааннарын, кыахтарын көрөн түгэтиллэрэ ордук, — диир.

Кэпсэтингэ Р.С.Барашков ("Төһүгэстээх"), В.Д.Васильева ("Кытайбаан"), Луковцев А.Е. ("Дьөлөгөй"), Турантаев Н.Л. ("Бараада") уо.д.а. кытыннылар.

Мунньахха ыгырыллыбыт бүгүн манна баар хаһаайыстыбалар салайааччыларыгар — 16 киһиэхэ фермерскэй хаһаайыстыбалар сибидистэлиһтэлэрэ уонна аналлаах знактар туттарыллылар. Ол курдук, "Дыллык", "Тоох", "Азаана", "Кытайбаан", о.д.а. салайааччыларыгар. Улуус бары тирэх хаһаайыстыбалара мантан ыла фермерскэй хаһаайыстыбалар дэнэллэр.

Иннокентий
ГРИГОРЬЕВ.

Хаартыскаларга: мунньах кыттыылаахтара — тирэх бааһынай хаһаайыстыбалар салайааччылары.

САНА ФЕРМЕРАДЭР БААР БУОЛЛУЛАР

Рынок сыһыана тыа сиригэр дьиринник кирибэт. Дьон өйө-санаата да уларыйда, ордук бааһынай хаһаайыстыбаларыгар, кинилэр билигин опытыран аныгылыы дьаһанан үлэтир буоллулар. Ити тыа сирин экономикага чөлүгэр түһэн эрэрин кэрэһилинэр. Рынок усулуобуйатыгар саха үлэһит дьонно сөптөөх суолу тутуһан, бэйэлэрин кыахтарыннан, күүстэринэн бороууксуйаны оҥорууну дэлэтэллэр, хаһаайыстыбаларын кэнэтэллэр, бөһөргөтөллөр. Маньаха туһаан СР Президент М.Е.Николаев дьэ кэргэн I сьезигэр оҥорбут дакылаатыгар дьон-сэргэ өйүттэн-санаатыттан сүппэттэн этэн турардаах: "Тыа ыалын олоһун бары өттүнэн өйөөһүн, өрө көтөүүү биһиги инники олохпутун оҥостуубут эркэийилээх суола буолар. Төһөнөн ыал, дьэ кэргэн туруктаах, бай-ылыат олохтоох, чэгиэн-чэбдик буолар да, сөччөнөн

дук элбэх сүтүк Холтосово, Төлөйгө тахсыбыта. Мантан салгыы тыа хаһаайыстыбатыгар хайдах дьарыктанабыт? Биһиэхэ билигин аныгылыы технология, автоматизация кириэхтээх. Улахан кыахтаах бааһынайдары фермерскэй хаһаайыстыба оҥоруохха наада. Манна 30 киһиэхэ кредит биэрэ сатыыбыт. Дьон хаһаайыстыбаларын бигэтик тэриниэхтээхтэр. Холобура, 1 киһи 50 ынах ынахтаах, 50 сылгылаах буолуохтаах. Онтон хортуппуйунан барар буолууһуна, 10 га сирдэниэхтээх. Сөбөхтөх киһи кыайан үлэтир кыаба суох, оҥон тирэх хаһаайыстыбалар тэриллэннэр үлэ микэстэтин таһаарыахтарын наада. Кредит ылар буоллахпытына, харчы улуус иһигэр эргийэ сылдьыахтаах.

Билигин даҕаны сир кыайан туһамаллыт. Производство күүстээх технология кириэ илик. Тыа хаһаайыстыбатыгар наука

быллар. Сотору үүт, эт харчыта улаатыа. Быйылгыттан эт переработкалар күүскэ кириэн эрэбит. Убаһа этин Москвага тийэ рекламалыыбыт. Үүт оҥоһуктары батараһыга арыый мөлөхтүт.

Билэрин курдук, кэлинни уонна сыл устатыгар тыа хаһаайыстыбатыгар биллэр-көстөр үлэлэр ыттылынылар. Билигин республикага 50 президентскэй тирэх хаһаайыстыбала бааллар. Итигэртэн күн бүгүн 9 бастыннар инники күөһүнэ иһэллэр, олоҥ истэригэр биһиги улуустуугар инники хаһаайыстыба — "Төһүгэстээх" (Р.С.Барашков) уонна "Комплекс" (М.Л. Михайлов) Президент Граныгар тиксибиттэрэ. Михаил Петрович Михайлов Одулуунтан төрүттээх. Кини салайар хаһаайыстыбата бырабыллыбыт 150 га сир туһаба таһааран, күрүөлээн бурдук үүннөрүтинэн олохтоохтук дьарыктанан эрэрэ үөрдэр. 3 ДТ-75, 3

ЧУРАПЧЫ ОРТО ОСКУОЛАТЫН ТӨРӨПҮТТЭРИН МУНЬАХТАРА

Сотуртаабыта С.А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын төрөппүттэрин уопсай мунньахтара буолан ааста. Мунньах бу сырыыга сүрдээх тэрээһиннээхтик барда. Улуустаагы оҕо библиотеката "Олох ымыыта, саха кэскилэ — оҕо" диир кинигэ быыстапкатын, библиотекарэ А.А. Федорова оҕолорго уонна төрөппүттэргэ аналлаах, сүрдээх туһалаах литература атытын тэрийдилэр. Актовай саалага үөрэнээччилэр оҥоһуктарынан быыстапка туруорулунна. Быыстапка салаата элбэх. Ол курдук, ис куруһуогар (сал. В.В. Оконешикова, М.С. Коркина,

Н.Г. Захарова) дьарыктанар оҕолор араас сиздэрэй үлэлэрэ, уруһуй куруһуогар (сал. П.П. Аммосов) уһуу-уллубут оҕолор уруһуйдара төрөппүттэр сэнээриилэрин ыллылар уонна сибэкини үүннэрини, көрүү-харайы куруһуогун (сал. М.С. Слепцова) үлэтэ фото-стендэнэн көрдөрүлүннэ. Мунньагы Р.Р. Саввин салайар "Күөрэгэй" оҕо образцовый ансамбля эҕэрдэли көрүстэ.

Мунньах сүрүн чааһыгар 2000—2001 сс. үөрэх дьылын түмүгүнэн отчуот буолла. Манна кыттыыны ыллылар: директор В.Н. Коркин, директоры нитэр үлэбэ солбуйааччы М.З.

Бурцева, үөрэх чааһыгар солбуйааччы Т.В. Павлова, оскуола социальнай педагога, төрөппүт комитетын салайааччыта Р.В. Федорова, оскуола психолога А.И. Варламова. Василий Николаевич коллективны аатыттан оскуола оҕолор, үлэтигэр-хамнаһыгар актыыбынайдык кыттар төрөппүттэргэ Махтал суруктары туттартаата.

Билигин кэмиз оҕолорбут төрөппүттэри, учууталлары долгутар боппурус-тара үгүс. Төрөппүттэр элбэх ыйытылары биэрэн, кэпсэтингэ көхтөөхтүк кытан, кэпкэ итэбэстэри туоратарга санаа астаһан тарбастылар. Төрөппүт ко-

митетын санаттан таларга сорох төрөппүттэр бага өттүлэринэн кирибиттэрэ хайдаллаах дьыала. Инчэни өттүгэр бу комитет актыыбынайдык ылсан оскуола-ны кытта ыкса сибээстээхтик үлэлэһиэн наада. Мунньах түмүгүнэн 9 пууннаах уураах ылылынна.

Оҕолорбут, кинилэр кэскиллэрин туһугар төрөппүттэр, оскуола коллектива, общественность бүтүүн кытынаахпытына сөптөөх хамсааһын тахсыа дии саныыбын.

Галина МАКАРОВА,
Чурапчы орто оскуолатын төрөппүттэрин комитетын чилиэнэ.

АХСЫННЫҢ 23 КҮНЭ — СР ПРЕЗИДЕНИИ БЫЫБАРДЫЫР КҮН

ОЛОХПУТ ЭПШИЭТГЭЭХ ТҮЬҮМЭБЭ

Ааспыт үйэ 90-нуст сулларын демократическай буудулуу ууста, сүтэ быһыытынан, Арасыыга 260 хотунга туруктаах, интэринет быһаас олохтоноута сабалланна бадактаах. Ол быһаас ыһыллыбыт хомуулан, киин быһаас нүүтүрдэн, утарсыбыт умса дамбаан, кыра ыччаахтары утарыта туруортаан, үөһүк баһарар сөл түбүһэр ньымалан, албаһынан баһылыыр-көһүлүүр санаалааба дьонотик ырыллыа көстөн иһэ.

Мөнхийн уустук бийс
хэмнэ хайа бадарар омок
инийкитин түстэнэрэ кини
төһө муударай салалта
лаабиттан, төһө
түмсүүлээбиттэн тутулукта-
нарачуолкай буолла. Бу ор-
дук биһизэ — эрийах ахса-
аннаах саха омокка сыйыа-
наах. Улуу суруйааччыбыт
Софрон Данилов биир ай-
ымчытыгар сэрэтэн-сүбэ-
лээн суруйбутуну, сахалар
бараксаттар бэйэ-бэйэби-
тин бэрт бөлдьахан түннэри
тардыһа сырыттаһытына
убайдарбыт улабалаах
өйдөрүнэн бөлһыйэн,аайар
албастарыгар үктэтэн,
азаһа, бийигини былаас
үктэлиттэн үтүрүйүөх кур-
дуктар.

Мин нуучалары абааны
кэрүн диебэппин. Кырдыга
дазаны, ураанхай уустара,
сахэ биистэрэ нуучка ому-
гун кытта эхсэ добордуу
сыбыдннаһан. кинилэр

көмөлөрүнэн сайдан кэл-
лэхпит, юнирлар баар бу-
лан халын халхалаах, суон
дурдалаах олоордохтук. Кэ-
лэр да үтүс үйгүзүгү биһиги
улуу Араастыыһынын биир
буолуохтаахпыт, биһиргэ
сайдыахтаахпыт. Кэпсэл ол-
туһунан буолбатах. Ону би-
ир бойдулаахтарым олус
солкө өйдүүххүт диэн эр-
экибиз.

Хама баярлар омул сай-
дар суолунан, оловун эйгэ-
тинэн, өйүн-санаатын оло-
руутунан уо.д.а. ураты-
лаһар. Саха омул сир-ийэ
саламай улук, тымныы, мээнэ
киһи тулуйбат тыһыс ай-
ылбалаах өттүгэр олохсуйан
сүрдээх уйан, аһаас уй-
улбалаах, сүдүргү-көнө
майгылаах. Очон бу аан до-
йду бартыһаанара аһыллар
моһуоктаах кэмнэригэр,
араас сирдэртэн, араас ха-
наалларынан, араас кыы-
ба өтөн кириитигэр ула-
хан хотгордуулаах хаалыан
сөп. Ким эрэ биһиги сирбит
барад баяыгар-дуолугар
суудайан, талбытынан
каһаайынныан баарынан
сөп, ким эрэ Арбаа дойду-
лар сайдыыларыан мөлтөх
өрүгүтэрин сиртибэтэ боу-
лорун сөп. Улуу убайбыт
Өксөкүлээх Өлөксөй эрдэт-
тэн сэрэллэрини улахан
омуктар олгуйдарыгар ник
буолан симэлийдизэхтин

сөптөөх күн-дүүл үүмүү
курдук. Дээ, ити издээнтэн
ураанхай уустара, күн биис-
тэрэ хайдах быһаанабыт,
хайдах куотунабыт?

Дябаа баһын, тэя киһитин санаабар, ханнык бабарар ыгыылаах түгэннэ түмсүүлээх, биір санаалаах буолартан ордук туһалаах суох. Огтон куоратынан дугуйдаммыт, араас кирэһилээри сылыппыт (биллэн турар, ити даҕаны наадалаах буоллаҕа) сахам саарыннара, ураанхайым улуулара араас кубулбаттаах куолурданын уон аны бытарыйбыт курдуктар. Ол туохха туһалый, туохха-ханныкка тэрдийэ? Ханнык да үрдүк санаа, ханнык да үгүө дуулуур омум, дыон-сэргэ интэриэһиттэн үөһээ туруон табыллыбат. Арааһынай ньуолбар тыллартынан, мүүттээх этиилэринин салтыбыггарын да иһин, ис санаалара хара танаска манан сэл буолан көстө сырыттаҕа эбээт. Онон оонньоон бүтүүххэ сэл кэм кэлбит курдук. Оонньообуппут оҕус буолбатар ханнык...

Дээ, онон түмсүүхээ на-
ада. Түмсүү, бийр сомоо
санааланы, араас кыра ин-
тэриэли кээр кыйдааһын на-
ада буолла. Ыйытыга бийр-
ким тула түмсэбит дээн.

Мин билинги кэмнэ борос-
туой дьон-сэргэ өртотугар
сылдыан ити болпуруоһуу-
ан-хайан көрөбүн. Дьон са-
наатын түмэн, ырытан
көрдөхкө, баһыйар үгүс
өтгүлэрэ билигин салай
олорор Бүрүсидиэн Мэхээ-
лэ Ньукулаайал диэки октор
эбит. Биллэн турар, үгүстэр
кини итэбэстэрин, сыыһала-
рын адыас уот харахха,
сөпкө быһаараллар. Дьон-
тон арынылға тэйиччи туруу,
ардыгар бердамсыыйы, со-
рох кэмнэ сайдыы суолла-
рын сыыһа үктэтин уо.д.а.
итэбэстэри аагаллар. Ол
эрээри салайлааччы,
Өрөспүүбүлүкэни араас
таһымна таһаарааччы оруу-
лугар киниттэн атын ки-
мнэ даһаны хабааннаан
көрбөтөр. Ити билиги атын
тумус туттар дьоммут өссө
саамай үрдүк ирдэбилгэ эл-
пийттиир таһымна тахса
кииктириттэн буоллаба. Мин
даһаны үгүс ырытыы, ыи-
киратыһыи киниттэн Мэхээ-
лэ Ньукулаайабы бу быы-
барга өйүүр санааланыым.
Тоҕо? Тоҕо диэтэххэ, атын
омуктары (холобур татаар-
дары) ырытан көрдөхкө ба-
ры биэр тумус туттар
киһилэрин тула олус бөҕө
түмсүүлээхтэр, ол иһин
таһыптан баттааһыына мээ-
нэ бэримизтэр. Быыбарга
80-90 бырыһыаннара би-
ни

санаадаахтарын көрдөрөллөр. Бийиги эмиз ити суолу тутуулохтоохпыт. Сажа диэн ааттаа. Өрөспүүбүлүккэз сажа киһитэ баһылык буолан дыһунун-иоруктун көмүс-куурэ-күөмчүлүүрэ, инники сайдыыны түстүүрэ ордук. Ханнык да түгүнэ кини Сажа сириг олохтоохторун интэриэстэринэн салайтарыахтаах, омугу омука утары туруорбат кизин-куон муудаары бэллэитикэни ыйтыахтаах. Мик санаабар, бийиги бары өйөтөхтүтүнэ Бири-сидиэн ити тулар соруктары ситиэн сөп.

Ол эрээри билигин үөскээн турар баһылы-майгы итиннэ үгүс мэхэйдэри үөскэтэр. Хаһан-ханна баар этэй бу манньк кыра омука уонтаи ордук киһи баһылык буола сатаабыта, хаһаан хайдыһыны таһаарбыта? Ити Өрөспүүбүлүкэ тутулуға суох сайдыытын харгыстыыр, киин былаастар мизлингэлэрингэр Өлүөнэ уутун куппука тэиннээк. Ама, ону өйдөөбөттөрө буолуо дуо? Биллэр ээ — былыыр-былыргыттан быйылгыга диэри үһүэ былаастар баһылыахтарын баҕардахтарына хайдыһыны үөскэтэллэр. Араартаа уонна баһылыктаа диэн өйүнэн

санаанан салайтараан. Ол ийин биийги онно киран биэриэ суохтаахпыт. Арасыйыа киин былаастара кэлин кэмиз оруол үлүстээн олус саталлаахтык ити үлэ-нэн дьарыктаналлар. Ким Ньюкулаайабы түһэрэр, ким Ньюкулаайабы өйүүр, ким сокуону тутуһуннарар аатырар. Дьигинэн, Бирисидиэни биийги, норуот, талыахтаах эткибит да, арааһа, түмсүбэтэххэ атын түмүктэр тахсыһылар быһыылаах. Киһи дыксинэрэ үгүс. Онон, мин санаабар, омуок үрдүкү интэриэстэринэн салайтараан Тумууһал уонна да атыттар сөптөөх түмүктэри оностуохтарын сөп эгэ. Кэлин кэбириммилпит да ийин хойут буолан хаалыа. Онооһор билигин ийитиннэрэр-көрдөрөр киин маасса-бай средстаолар ханнык да биэриигэ Саха брес-пүүбүлүкэтэ диэбэикэ, наар Якутия дээн хос ааптыгыттан эрэ ааттыыр буоллурлар.

Дээ, онон, күндү биир дойдулаахтарым, олохпунт эппиэттээх түһүмэстэ тирээн кэллэ. Сүүрбэ бирикэс үйэ сүллэр саалатыгар саха аатыран киирэбит дуу, көннөрү дыокууттар буола-быт дуу? Бу быһаарга кими Бирисидиэнинэн талыыбыттан инники кэскилбит быһаарыллар. Бука дээн ону өйдөөк дуу.

Ньюкулай
СМИРНИКОВ.

МИХАИЛ НИКОЛАЕВ – БАСТАКЫ КҮҮСТЭЭХ ПРЕЗИДЕНТ

Төлө дабаны былыргыны
былты салпытын иннигэр
аасыт барыта куһаган буол-
батах этэ. Мин бэйэм үйбэр
икки күүстээх госуларство
баһылыгына былааһыгар
олорбут олохтун дьолбун
аабын. Бастакыта — улуу
Россияны өлөр өлүүттэн ик-
ки төгүл өрүһүйбүт Уоһу
Сталин. Кини дириг өйө, ти-
мир логиката, кытаанах ха-
рактера аан дөйдүн
бэһылаабыта. Онук да буол-
лун, улуу сирдыккэ итэргэ-
йбэйинэ таптап модун
күлүүн, фронна уонна тыыл
га үлүлүүчү дьайыытын Рос-
сия норуота үйбэр биһрдэ
этинэн-хаанынан билэн тэ-
рэр. Кырдыга дабаны
билиги, сэрки оҕолоро уонна
тыыл даамо, Сталин хас би-
ирдин тылын итэргэрибт
киннэхэ истиэнэ курдук эрэ-
кэрибт. Ончолорго куттанар
айманар, бэл ыалдьар да ди-
энн билбэт этибт. Төлө
дабаны аччык буолларбыт
өрө кетерүүлэн, үөрэ-кете-
сүлдьарбытын өйдүүбүн.
Холбоһуктааһын кэмэ миз-
олобу биригэти итинэн уол-
таах сирин, уоттаах кураан
кэздээннээх сүт, хоргуу-
сүлларыгар мин хас сайы-
дайы колхозка Кыаһыны туһу-
дан үлэлээмин, ити чыы-
чаах тумсун саба туһабына
билигин кизэн тутта саныы-
бын.

Иккис кирибинэн чэн му
у: таллэхтээх, көмнөх хаа
сюрданнаах унук хотугу Са
ха сириг эмискэ аан дойд
Билиитигэр уонна бүтүн Росо
сия билииниитигэр талдарбы
Президент Николаевы ааг
талбын, Кини билигини уо
скал устата, биир кү
өзөбүлү суох, салайа
олохтутун онгорон кэллэ.

Президент Николаев бас-
такы улахан стратегическай
кыдыытынан кили промыш-
ленностан киирэр убу-хар-
чыны (дивиденн), ый ыйыар
күн күдэн оморторбоко
бээтин кытаанах илиитигэр
тууута, элбэх көмө фонда-
ары арыыйыта буолар. О.

түмнээр төрдүс да үйэтнigэр өнүйбэжкэ кэлбэвүрэн тур-
бул бөлгүргы мас Дьокуус-
кай бүтүн киһи кыбыстыбат
сиэдэрэй таас куората буол-
ла. Билгата, Дьокуускай
бүтүн иккисгээн төрөөтө,
күннэ-ыйга күлүмүрдээн
көлүөнэ. Маны мин Прези-
дент Михаил Николаев уон
сыллаах үлэтин бочумнаах
түмүгүн, улахан ситиһинитин,
кэлэр көлүөнэгэ үйэлээх
күндү бэлэдин курдук сана-
аммын, киһиэхэ дүринтнэк
сүгүрүйэн туран махтана-
бын. Президент фондалара
бары тэҥэ үлэлээннэр, ким
да туохтан да малпатас куо-
ракка да, тыаба да дьон са-
наата кэллэ, сүргэтэ
көтөбүлүнэ. Үгүс нацио-
нальнаастаах республикаба
агааннаһы, күнүлүлэһи да
сыаа киһини уюодор.

Президент Николаев ураты саалайр стиллээх бөдөн госудаарственнай деятель быһыытынан биллэр. Ой, биир киһи былааһа, төһө дабаны эрдэлээх дэммитин иннингэр, киһигэ тэппүт түмүктээх: Мухомил Николаев дойдуга ынычкытыр, үрдүкү чөмчөккө бужжукуллар кэмигэр, уна-хаһас охсуллубакка, бүтүн Россиятаагы реформа туһаанбыт суолунан, кини аһаах сайдан кэлбит аһынааһын, биир көнө сүннүбү тутуһан, уон сүл устага олус тахсымалаахтык үлэлээн, ылыммыт үрдүк миссиятын

уонна андабарын чистээх-
тик толордо.

Олох тосту уларыйыта, дойду сатарыйыта ханнык баҕарар үйэс саамай ыарахан кэинин буолар, Россия исторнятыгар биллибэт сана суолу байэтин төрөбүт буордур дириг хортуулаахтык тэлбитин иһин мин Михаил Николаевы бастакы хорсун-реформатор Президент, Саха сирия инники сайдыытын төрүтэзаччи, бастакы ныгыл ақылааты уурааччы быһытынан көрөбүн.

Президент Николаев үлэмж уратыта олош сурабын истан, күүлүгүн көрөн астымат, киши тыннаах олош кэрийэн көрөн, билэн баран далайар үгэстээх. Дьэ, итин Михаил Николаев олон уоскуйбат, сытан сынньаммат, эргичи сылдыар энэ-эргийэлээх, кытаанах духовнай нэйэрбөлээх, ким да тэннэспэт, туох да тулустат, киниттэн таһыччы уратылаах фанатик аба баһылык дуу дикири бэркэ баларабын.

Айылбанды тылд, кийинки тыл хамсатар. Президент Николлаев бир күүстээх орудитынан ол кини тыла, логика тыла буолар. Ону мин аренда сабана республика таһымынах үгүс мунньактарга кинини кытта биргэ сылдыамны билбитим: республика үрдүк солохоохторун кытта таңна эл кердеһпүтэ, оччотообуту хаһаайстыбатын ми

нистрэ Михаил Николаев
олобу үчүгүйдик сыныйып
билэринэн, кырдыгы,
сананы этэринэн, кифини
итэзэтэр дыбурунан, саха-
лы, нуучалык тыла
ырааһынан, саната (дикция-
та) чуолкайынан барыларын
лаппа баһыйара, ардыгар
көтөбуллэн, күүрэн да этэри
сатыыра.

Минь тылтан ордун
күүсгээх өссө туох баарын
билбэппин. Тыл, санаа он-
ноорор халлаан куйаарын
айбыга динилэр. Кыра омок,
улахаттар курдук, кимизэх
дараны күүһүнэн өттөйбөт,
арай киинин сымчача тыла,
өйө, сатабыла көмүскүүр.
Норуотун бөлүһүөк өйүн,
ураты муударай үгэтин,
олонхотун сырдык ыратын,
бейеал курдук баай тылын
барытын этигэр-кааныгар
ингарина сымдар билиңи бар-
ы эрээр, итбэйэр, тапты-
ыр киһибит Михаил Ефимо-
вич — дипломатическай (ри-
торическай) тыл улахан ма-
астар! Ол да иһин бурулу,
Россия судулээр бары, сэнэ-
эбэки, баттаабакка, кинини
кытта тэлгэч кэпсэтэн эрдэх-
тэр...

Ханнык бабарар омур сайдытын таһымын киниге аан дойдуга төһө биллэринэн сыаналыыллар. Сахалартаан аан дойдуга икки кини биллэр: тренер Дмитрий Коркин усунна Президент Михаил Николаев. Ки-

нилар билигин саха норуотугар улуу дыаланы онорбутарын сорохтор билинэллэр, сорохтор билимнэттэр, үгүстэр өйдөөбөттөр. Арай кинээбэки көлүөнэ, бириэмээ ааспытын кэинэ, кинилэри саха омук национальнай геройдарын быһыыларынан кырдыктаахтык сыаналыаба.

Саха Республикатын
Президенин быһыарын хам-
лааннаата саваланна.Сага
үйэ бастакы Президенига
мин этэрим маньык: климат
сылыйан, намыһах сирдэр
ууга барар, үрдүк сирдэр
чинчирэ ирэр кэмнэрэ ык-
тар-ыган иһэр. Итинник
дыксонииллээх быһыы-май-
гы сибикитэ биллибитинэн,
киин куорат, тыһынан тэски-
лэтэн, үрдүк сирн
былдьаһара, оттон Илян
Энэр үйэлээх, бэлэм усулу-
бунайаах олоххо тардыһара
бизирэм көрдөбүлүн курдук
буолла. Аллараа бастээх
мыраанын үрдүгэр, уунан,
хонуунан, салгынынан, релъ-
сэнэ — барытынан суоллар
алтыһар, аан дойдулуун тик-
сийэр аартыктарыгар

манада, Төнүлүгүз тийээ, Са-
хаград дизин сахалым аатта-
ах (саха сүтүө, аатта хаалыа)
Илин Сибири улуу куоратын
бастакы акылаатын санаа үй-
бастакы Президент түһэриэ
бэйэтин аатын кытта үйүти-
тиэ дин саналыбыа. Ол эбэ-
тэр. XI-с үйүөтү бастаах

Илин Энэр дьоно-сэргэтэ үрдэ үрэллибит, анна арыл-лыбыт, энгэр ингэйбит эргэ-мас дьэнэтигэр олорон хаал-лаһына, эстар-быстар инни-ки дүүлбаланыаа, оттон үрэллибэт өһүөлээх, арыл-лыбат ақылааттаах, нээйибэт истигэнээхсэ килэгир таас ки-риэллэскэ киирэн, кыһынын тыалтан, тымныттан хахха-лалан олодобуна, сайынын улуустарынан тарбанан, күнгэ, күөхкэ көччүйүс көтбөүнэ, кини өссө тыһынынча сыл тыһынын уһатыаа.

Бийыл Президент Николаев тыйыс айылба, ыраак Россия, бэйэбит тизгэнимит кытаанах тургутууларыгар этэниг ааста. Ол кэнниттэн Президентиз кандидат быйы бардааччытын хараар өссө ордук сырдаан, үрдээн көһүнүз (күүстээри төһөөн мөлтөтө сатыыгын — оччонон күүһүрдэн биэрэбин). Аны Михаил Николаев республика Президентин быйыбарыгар күүскэ туруулаһан, оттон билиги, бары биир киһи курдук, киһини өйөөмүт, "кур оту кэбилэн эрдэди, ахсынны тымныыта сырылыр" кэмигар сана үйз бастагы Президентэ буоларыгар ич сүрэхпитэн бакарабын.

Эхигийн, тус сайрин барь
быбардааччыларын, рес
публика спортсменнарын
куоласкытын халбанназба
ка Михаил Ефимович Нико
лаевка бизэргитигэр
ынтырабын.

**Чурапчытаабы территориянай быыбардыр
комиссия иһитиннэрэр:**

Саха Республикатын Президентин быыбарын туһунан докум 48 ыстафатынан 4 пууһулар олуксурун, быыбардааччы быыбар буолар күнүгэр, ол эбэтэр 2001 сыл ахсынньы 23 күнүгэр, олохтоох быыбардыыр учаастагар суук буолар түбэлтэлэригэр кинигэ 8 быыбар буолуо 29 конул иниттэн түһүлүккэ учаастагыттан открителыгай дастабырыанна барыллар, ол дастабырыаннаан быыбардааччы Саха сирин хайа баарар куоратыгар, улууһугар быыбар кинигэ быыбардыыр быраалтаар.

Онон, убаастайллах бичбардзаччылвр, өскөтө бар-халр иладдэ үөскээтэринэ, гулааннаах бичбардчылвр убаастакытыттан сэтэиннэ бий 24 хүнүттэн сабаллаан отире-

лительнай дастабырманыны ыларгытын умнумаг. Ыскөтө бымбардааччы бымбар буолуһун иһинэ Саха сириг тас өттүгэр тахсар буолуһабын (эмиэ, үөрөхкө, үлүбэ, о.д.а.), 2001 сыл ахсынны 8 күнүттэн сабаллан ахсынны 19 күнүгэр дэриэ "Чурапчытааһы" территорияһынай бымбардыыр комиссия үлэһини хонугар, ахсынны 20-22 күнүгүгэр туһааннаах бымбардыыр улаастагар бымбар күнүн иһинэ (досроһио) бымбардыыр бэрэстэах.

Чурагчиглаагь территориянай

Егор ГАБЫШЕВ
Чурапчытабы
спортивный оркула
бастакы директора
Россия физическэй
культуратын уонна
спордун туйгуна
республика бастакы
арендатора, бастакы
бааһынай

(Матырыйбаалар СР Президенизгар кандидат М.Е. Николасев бичбардыр фондатылган төлөнүүлэр).

11.00 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
11.55 "Городок. Ретро". Дэй-джест.
12.35 ФЕДЕРАЦИЯ. До 13.10

